

У одлукама Уставног суда од 28. марта 2006. године, 22. октобра 2007. године и 14. фебруара 2011. године, као и у одлукама од 8. августа 2006. године и 20. априла 2010. године, разрађена је званична уставна доктрина о заради судија као важном елементу њиховог уставног статуса. Уставни суд је у више наврата изразио став (у одлуци од 14. фебруара 2011. године и у одлукама од 12. јануара 2000. године и 8. августа 2006. године) да израз „зарада судије“ подразумева све исплате које се судији исплаћују из државног буџета.

Карактер зајемчених права из области социјалне заштите судија одређује се уставним статусом судија који је суштински предуслов за њихову независност. Уставни суд је више пута, између осталог и у својој одлуци од 14. фебруара 2011. године, нагласио захтев за једнаким статусом судија који воде судске поступке. Према овом захтеву, материјалне и социјалне гаранције судија морају се разликовати према јасним критеријумима који су познати *ex ante* и нису повезани са вођењем судског поступка у току разматрања одређеног случаја. У истој одлуци Уставног суда се наглашава да судије из истог система судова и судије из судова истог нивоа морају бити плаћене за сличан посао на сличан начин, без дискриминације или привилегија.

Уставни суд је обезбедио и тумачење саставних делова зараде.

Констатовао је да законодавац, регулишући односе повезане са одређивањем судијске зараде, може установити да се та зарада – социјална (материјална) зарада судије – састоји из више саставних делова, у које спадају пензионо осигурање, додатне зараде и ванредне зараде.

Уставни суд такође оцењује да су и зајемчена социјална права судија, након истека њихових овлашћења, важан гарант њихове независности.

Тумачећи одредбу члана 109. Устава, Уставни суд је формулисао захтев да законодавац мора установити законску регулативу која ће обезбедити независност судије и судова, њихова зајемчена социјална (материјална) права, не само док судија врши своју функцију, већ и када му се овлашћења окончају. Законодавац може, водећи рачуна о Уставу, предвидети и случајеве у којима се пензија или државна пензија судије (која је повезана са уставним статусом судије) не исплаћује бившем судији. Када се уређује да се судијска пензија не исплаћује бившем судији, узимају се у обзир разлози на основу којих су прекинута судијска овлашћења.

Тако је доктрином Уставног суда за судије формулисан широк систем зајемчених права из области социјалне заштите, који треба оценити као важну гаранцију њихове независности, а која се не односи само на зараду, већ и на зајемчена социјална права по истеку судијских овлашћења.

Уставни суд је констатовао да је важно да се такве гаранције заиста и установе.

Уставни суд је формулисао строгу забрану смањења судијских зарада и